

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Sosial- og familieavdelingen

Oslo kommune, Bydel Østensjø
Pb. 157. Manglerud
0612 Oslo

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
23 APR 2012	
201100314-15	
AVD	3422
SAK	

Deres ref.:   Deres dato: Vår ref.:   Saksbehandler: Dato: 2011/11527-12 S-SOS   Sunniva E. Holberg   18.04.2012

LUKKING AV AVVIK – TILSYN MED LOV OM SOSIALE TJENESTER KAP. 4A, RETTSSIKKERHET VED BRUK AV TVANG OG MAKT OVERFOR ENKELTE PERSONER MED PSYKISK UTVIKLINGHEMNING – BYDEL ØSTENSJØ

Det vises til oversendelse fra Bydel Østensjø datert 29.02.12 og mottatt her 02.03.12 i forbindelse med oppfølging av tilsyn i perioden 03.06.11 – 17.11.11.
Det vises også til den endelige rapporten fra tilsynet datert 17.11.11.

Tilsynet ble foretatt som en systemrevisjon knyttet til rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med utviklingshemning etter Lov om sosiale tjenester Kap. 4A.

Tilsynet resulterte i 3 avvik og dette er anført i Fylkesmannens rapport.

Tilsynsområde 1 – avvik 1

Bydel Østensjø sikrer ikke at alle aktuelle tjenestemottakere mottar et forsvarlig tjenestetilbud etter Lov om sosiale tjenester § 4-2 a.

Bydelens tilbakemelding

Bydelen har gjort rede for hvilke tiltak som skal iverksettes for å lukke avviket.

Tjenesteavtale som skal regulere samarbeidet mellom bestillerkontor og tjenestestedene er revidert og skal nå sikre at den enkelte brukers behov revurderes til faste tider to ganger årlig. Det avholdes samarbeidsmøte mellom bestillerkontor og tjenestested om brukerne i forbindelse med disse halvårlige revurderingene. I samme rutine fremgår det hvordan det skal sikres at bestillerkontoret får de halvårlige revurderingene.

Bydelen har fornyet alle utløpte vedtak og fattet vedtak for den brukeren som manglet dette. Tjenesteavtalen skal sikre at vedtak som utløper blir fornyet i tide.

Bydelen opplyser at vikarer skal leies inn der det ikke er nok personal til å oppfylle den enkelte brukers vedtak om tjenester.

Dersom vedtak om tjenester ikke lar seg oppfylle på grunn av personalmangel, skal dette rapporteres som avvik av ansvarsvakt.

For øvrig gjør bydelen rede for hvordan nye rutiner og prosedyrer fortløpende skal implementeres for ansatte.

Fylkesmannens vurdering:

Fylkesmannen vurderer at det er satt i verk hensiktsmessige tiltak for å lukke avviket. Det er imidlertid to justeringer Fylkesmannen anser som nødvendige på bakgrunn av den tilbakemeldingen bydelen har oversendt.

- Av tjenesteavtalen som regulerer samarbeidet mellom bestillerkontor og tjenestested må det fremkomme når og hvordan tjenestestedene skal melde om endringer i brukers behov som eventuelt oppstår i tiden mellom de faste revurderingene. Se evt. kulepunktene 4 og 5 på tilsynsområde 1 i Fylkesmannens rapport.
- I rutine/oppgaveoversikt som brukes for ansvarsvakt på tjenestestedene må det fremkomme at ansvarsvakten ved personalmangel må sjekke om enkeltbrukere har fått oppfylt sine vedtak om tjenester. Det må også fremkomme at ansvarsvakten har ansvar for å rapportere eventuell manglende oppfyllelse som avvik i Kvalitetslosen.

Fylkesmannen legger til grunn at Bydel Østensjø tar de to kommentarene ovenfor til etterretning og at bydelen med dette har lukket avvik 1 knyttet til tilsynsområde 1.

Tilsynsområde 2 – avvik 1

Bydel Østensjø sikrer ikke at alle aktuelle tjenesteytere gjennomfører opplæring i Lov om sosiale tjenester Kap. 4A.

Bydelens tilbakemelding

Bydelen har gjort rede for hvilke tiltak som skal iverksettes for å lukke avviket. Bydelen har oppdatert prosedyren ” Opplæring og faglig oppdatering av ansatte, i helse- og omsorgstjenesteloven Kap. 9”. Alle ansatte, også deltidsansatte og ringevikarere skal delta på obligatoriske kurs/møter om temaet. Bydelen har nå lagt til rette for at kurs også holdes på kveld/ i helg, slik at alle ansatte har mulighet for å delta. Den enkelte leder/ styrer på tjenestestedene skal ha oversikt over hvilke ansatte som har gjennomført opplæring og hvem som mangler dette, dessuten holde oversikt over når den enkelte gjennomførte opplæring. Det er utarbeidet egen opplæringsplan i temaet om bruk av tvang og makt, og bydelens felles kurs i temaet er innarbeidet i bydelens kompetanseshjul 2012. Rutine for internkontroll med lov om sosiale tjenester kap. 4A (ny lov om Helse- og omsorgstjenester kap. 9) som var utarbeidet men ikke implementert da tilsynet ble gjennomført, er nå implementert. Denne er overordnet faglig ansvarlig sin årlige kontroll på dette lovområdet.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen vurderer at Bydel Østensjø med dette har lukket avvik 1 knyttet til tilsynsområde 2.

Tilsynsområde 2 – avvik 2

Bydel Østensjø sikrer ikke at et konkret tiltak som innebærer bruk av tvang og makt er vurdert opp mot lovens bestemmelser.

Bydelens tilbakemelding

Bydelen har i samarbeid med spesialisthelsetjenesten vurdert tiltaket opp mot lovbestemmelsene og konkludert med hvordan saken skal behandles videre.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen vurderer at Bydel Østensjø med dette har lukket avvik 2 knyttet til tilsynsområde 2.

Avslutning

Fylkesmannen vurderer at alle avvikene er lukket og avslutter med dette tilsynet knyttet til Lov om sosiale tjenester Kap. 4A, i Bydel Østensjø.

Med hilsen

Gerd Reinsvollsveen
avdelingsdirektør

Grete Finstad
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi:
Statens Helsetilsyn, postboks 8128 Dep., 0032 Oslo
postmottak@helsetilsynet.no

